

11. Diskriminace na trhu práce

1. Američané čínského a japonského původu mají průměrné příjmy stejné nebo vyšší ve srovnání s "bílymi" Američany. Znamená to, že nejsou diskriminováni na trhu práce?

2. "V USA se v posledních letech zvýšily mzdové rozdíly mezi kvalifikovanými a nekvalifikovanými pracovníky. To znamená, že diskriminace nekvalifikovaných mexických pracovníků bude silnější." Je tato úvaha správná?

3. Co je to koeficient diskriminace? Jaká bude jeho hodnota, pokud je průměrná hodinová mzda muže 200 Kč a ženy 150 Kč?

4. Učitelé na středních školách mají často vyšší platy než učitelky. Jaké informace byste potřebovali vědět, abyste mohli posoudit, zda je to důsledkem mzdové diskriminace?

5. Parlament schválí antidiskriminační zákon, který firmám zakáže platit minoritám diskriminační mzdu. Jaký to bude mít dopad na zisky diskriminujících firem?

6. Předpokládejte, že vláda bude zaměstnavatelům subvencovat mzdy černých a znevýhodněných zaměstnanců (pracovníků s nízkým vzděláním a malými pracovními zkušenostmi). Jak tyto subvence ovlivní (a) diskriminaci na trhu práce černých pracovníků a (b) rozdíly v kvalifikovanosti bílých a černých pracovníků?

7. Ve 20. letech minulého století platily v Jihoafrické republice zákony, které efektivně bránily černým Afričanům zastávat pracovní místa s vyšší kvalifikací. Tato místa byla vyhrazena pro bělochy. Jaké byly důsledky těchto zákonů pro bílé a černé africké pracovníky?

8. Předpokládejme, že hodnota mezního produktu práce (v \$ za hodinu) černých pracovníků je dána: $MRP_L = 20 - 0.5L$. Zaměstnavatel diskriminuje tyto pracovníky, diskriminační koeficient d činí \$2 za hodinu a firma těmto pracovníkům platí \$10 na

hodinu. Znázorněte křivku MRP_L . Kolik černochů tento zaměstnavatel najme? O kolik se sníží zisk diskriminujícího zaměstnavatele?

9. Příjem z mezního produktu všech pracovníků na určitém trhu práce je $MRP_L = 20 - L$. Mzdová sazba žen na tomto trhu je \$5.75. Jaký je rozdíl mezi MRP_L a mzdou, pokud je $L = 12$? Je případný rozdíl spolehlivým měřítkem diskriminace žen na trhu práce?

10. Předpokládejte, že tržní poptávka po práci žen závisí na relativní mzdě žen a mužů W_F/W_M následujícím způsobem:

$W_F/W_M = 1.1 - 0.0001L_F$, když zaměstnaných žen je méně než 1,000, $W_F/W_M = 1$ pokud je počet zaměstnaných žen mezi 1,001 a 5,000 a $W_F/W_M = 1.5 - 0.0001L_F$, když je počet pracovníků vyšší než 5,000 (L_F je počet zaměstnaných žen). Graficky znázorněte poptávkovou křivku a vypočítejte relativní mzdu žen, když počet najatých žen (a) 200, (b) 2,000 a (c) 7,000. Jak diskriminace poškodí ženy na tomto trhu?

11. Hodnota mezního produktu práce na daném trhu práce je $MRP_L = 20 - L$. Předpokládejte, že ženy berou \$10 za hodinu. Kolik pracovníků najme nediskriminující zaměstnavatel? Jak vysokého zisku by se musel zaměstnavatel vzdát, kdyby najal 10 žen?

12. Jedna ekonomická studie zjistila, že "pohlední" pracovníci vydělávají o 5 % více než v tomto ohledu průměrní pracovníci. Vzhledově podprůměrní pracovníci vydělávají o 9 % méně. Je to důkaz diskriminace na trhu práce?

13. Uvažujme model, kde zaměstnavatel preferuje diskriminovat. Které faktory mohou zvýšit relativní mzdu diskriminované skupiny? Graficky znázorněte.

14. Vysvětlete následující tvrzení: V modelech založených na preferenci diskriminovat se diskriminace nevyplatí, protože je nákladná. V modelu statistické diskriminace se však diskriminace vyplatí.

12. Odbory a trh práce

1. Odbory v kapitálově intenzivním ocelářském průmyslu byly schopny vyjednat nadprůměrné mzdové nárůsty i v období, kdy výstup tohoto odvětví v USA klesal. Jak byste to vysvětlili?

2. V parlamentu je návrh, který firmám zajistí výrazné daňové úlevy, když budou nakupovat kapitálové statky. Jaký budete očekávat postoj odborů?

3. Jakým způsobem mohou odbory ovlivnit poptávku po práci a její elasticitu?

4. Určitá země má vysoce centralizované odborové vyjednávání. Tato země uvažuje o reformě kolektivního vyjednávání, které by mělo být více decentralizované. Jak by tato decentralizace ovlivnila mzdy a zaměstnanost?

5. Jak mohou odbory ovlivnit produktivitu práce?

6. Elasticita poptávky po práci firmy A je -0.1 a firmy B -3.0. Předpokládejte, že odboroví předáci v obou firmách vyjednají nárůst mezd o 20 %. Jaký bude dopad na zaměstnanost v obou firmách?

7. Následující tabulka udává poptávku po práci ve dvou různých firmách. Aktuální mzdová sazba v obou firmách je \$7 za hodinu. V které firmě odbory snázeji prosadí své mzdové požadavky?

Mzda (v \$)	Poptávka (firma ABC)	Poptávka (firma XYZ)
3	24	28
4	23	26
5	22	24
6	21	22
7	20	20
8	19	18
9	18	16
10	17	14

8. Předpokládejme, že ve stavebnictví existují dva sektory, které platí zaměstnancům rovněžnou tržní mzdu. Poptávka po práci v každém sektoru je $MRP_L = 12 - L$, kde L je počet pracovníků (v tisících). Nabídka práce v každém sektoru je $L = W - 2$. V jednom ze sektorů vzniknou odbory, které prosadí, že ve firmách mohou být zaměstnání pouze členové odborů. Důsledkem bude změna nabídky práce v odborovém sektoru, která se změní na $L = W - 4$.

a. Jaká mzdová sazba bude v obou sektorech před vznikem odborů? Kolik zaměstnanců bude najato v každém sektoru?

b. Jaká bude mzdová sazba v odborovém sektoru? Kolik zaměstnanců bude najato v odborovém sektoru?

c. Předpokládejme, že nezaměstnaní pracovníci ze sektoru s odbory se budou přesouvat do druhého sektoru. Jaká tam bude mzda? Kolik pracovníků tam bude pracovat?

d. Jaká bude relativní mzdová výhoda ve sektoru s odbory? Jaký bude skutečný mzdový zisk?

9. Od začátku roku 2008 Německo oficiálně ukončilo monopol Deutsche Post na doručování poštovních zásilek. Většina německých pracovníků jsou reprezentována odbory, které vyjednávají na úrovni firmy. Jak toto liberalizační opatření zřejmě ovlivnilo mzdy a sílu odborů v tomto odvětví v Německu?